

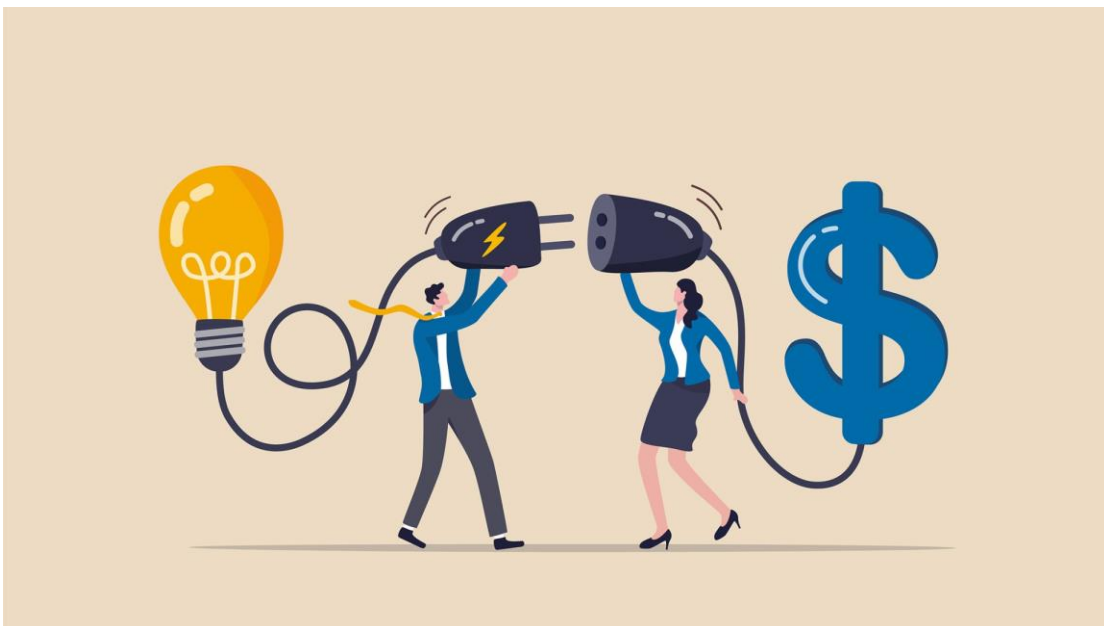
## Ризични капитали

Малите и средни претпријатија кои имаат идеја за иновативна инвестиција и бараат средства за нејзина реализација треба да размислат за користење на ризичен капитал. „Мајкрософт“, „Гугл“ и „Јутјуб“ добија ризични капитални инвестиции во нивните рани денови, а сега даваат пример за нови бизниси. Дали сакате да знаете како да привлечете ризични капиталисти?

Проверете го овој модул за да дознаете што е ризичен капитал и како функционира, како ризичните капиталисти ги оценуваат потенцијалните можности за вложување и придобивките од фондовите за ризичен капитал.

### Ризични капитал - што е тоа?

Ризични капитал се дефинира како капитални инвестиции кои се случуваат надвор од берзата. Во име на инвеститорите ги извршуваат специјализираните инвестициски фондови. Инвестициските фондови на Ризични капитал собираат пари од инвеститорите и потоа ги инвестираат во млади и иновативни бизниси. Свој удел во проектот имаат и индивидуалните инвеститори, како и корпорациите и институциите. Инвестициската стратегија на фондот претпоставува финансиски придонес кон многу субјекти со цел да се минимизира ризикот поврзан со евентуалниот неуспех на која било од дополнителните инвестиции.



Инвестицијата е на пократок и подолг рок (2-5 години). Капиталот се инвестира во не-јавни претпријатија со висок потенцијал за раст. Средствата главно се користат за финансирање:

- нови производи;
- технологии кои се иновативни;
- проширување на нови пазари;
- производство за да може да се зголеми нивната моќ;
- проширување на дистрибутивните канали;
- зголемување на производниот капацитет.

Ризични капитал е голема шанса за вас ако вашиот бизнис е млад и иновативен, на овој начин можете да добиете финансирање. Ги комбинира целите и придобивките на двете страни во трансакцијата - вие како претприемач барате можни средства за да го поттикнете вашиот бизнис, а инвеститорот обезбедува капитал.

Благодарение на Ризични капитал, вашиот млад бизнис има шанса да се појави на пазарот и да се развива, а вашиот инвеститор може да оствари натпросечен профит. Ризични капитал функционира така што купува акции од вашиот бизнис и потоа ги препродава со висок профит (или понекогаш евентуално - со загуба). Колку повеќе вие како претприемач можете да се пофалите со одреден успех, толку поголеми се шансите да добиете пари за вашиот стартап/бизнис.

Фондовите за ризичен капитал им обезбедуваат на претприемачите не само капитал неопходен за развој и тековно работење. Тие се исто така извор на дополнителна поддршка во форма на:

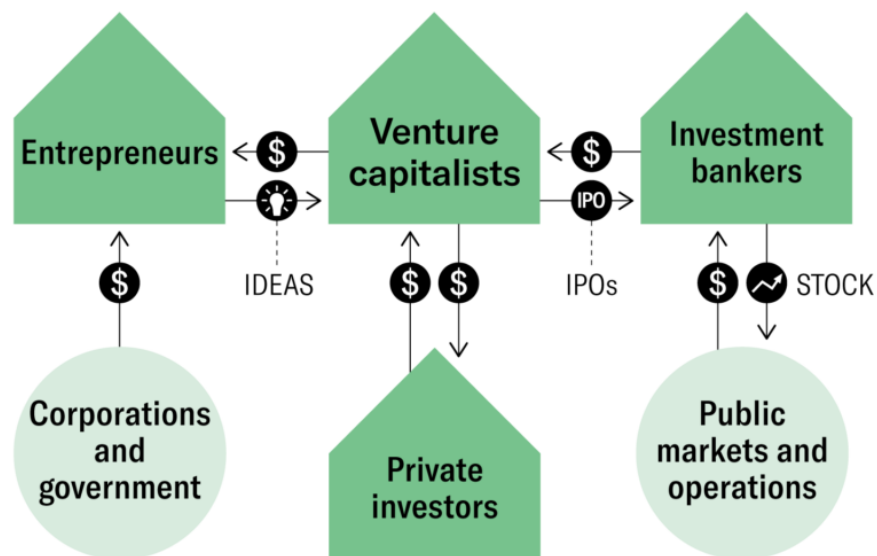
- стручна помош од искусни инвеститори;
- пристап до знаење;
- пристап до контакт мрежата на инвеститори<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> [Fundusze venture capital – definicja, cel, korzyści | Magazyn Przedsiębiorcy](#)

## How The Venture Capital Industry Works

The venture capital industry has four main players: entrepreneurs who need funding; investors who want high returns; investment bankers who need companies to sell; and the venture capitalists who make money for themselves by making a market for the other three.



HBR

Сè уште се сомневате што точно е ризичен капитал? Погледнете ги овие кратки видеа:

[Објаснет ризичен капитал](#)

[Ако не знаете ништо за ризичен капитал, погледнете го ова прво | Форбс](#)

## **Добрите и лошите страни на Ризични капитал**

Ризични капитал е форма на финансирање многу посакувана од млади и иновативни претприемачи. Неговото стекнување е поврзано со голем број на предности, како што се:

- добивање капитал без потреба од обезбедување дополнителна сигурност;
- пристап до знаење и искуство на инвеститорите;
- зголемување на групата потенцијални клучни изведувачи;
- стекнување пристап до повеќе деловни контакти;
- со сериозни инвеститори во акционерството се создава позитивна слика за компанијата во очите на клиентите, изведувачите, партнерите и другите инвеститори;
- нема финансиски обврски - придонесот капитал го зголемува гудвилот;
- учество во инвестицискиот ризик;
- реномираниот фонд за ризичен капитал во акционерската структура го зголемува кредибилитетот на новото претпријатие.

Компанијата која користи финансирање со ризичен капитал мора да ги земе предвид негативните последици од таквата одлука. Пред се, инвеститорот купува дел од акциите на компанијата, што на некој начин значи губење на оперативната автономија. Остварената добивка ќе биде поделена помеѓу сите сопственици. Ќе биде поделена и моќта во претприемништвото. Можеби ќе испадне дека ќе треба да го земете предвид мислењето на вашиот деловен партнер, кое ќе се разликува од визијата на зачетниците на бизнисот.

## **Како да излезете?**

Раскинувањето на фондот за ризичен капитал значи продажба на некои акции или продажба на организиран дел од бизнисот. Следниве форми на излез од инвестициите на Ризични капитал се можни:

- продажба на акции на друг инвеститор;
- купување на акции од инвеститорот од страна на компанијата која досега ја поддржувала;

- продажба на целата компанија на инвеститор од индустријата;
- котација на друштвото на берзата;
- купување на акции во компанијата од страна на некои од постојните акционери.

## **Што да имате на ум кога размислувате за договор со ризични капиталисти?**

Капиталистите бараат добри менаџери и добра индустрија наместо добри луѓе и добри идеи. Она што тие сакаат да го видат е дека идејата на еден претприемач кореспондира со моменталниот фокус на Ризични капитал. За да им ја олеснат работата, а приносите да бидат повисоки, ризичните капиталисти бараат претприемачи чие учество во капиталот и вештини за управување можат да ги обезбедат и двете. Тоа е од витално значење за претприемачите да поднесат да ги задоволат потребите на изворот на финансирање и правилно да ги постават очекувањата - со тоа и двете страни, претприемачот и Ризични капитал, можат да земат профит<sup>2</sup>.

## **Бизнис ангел против Ризични капитали**

Кога размислувате за тоа кој начин на финансии треба да го изберете, или да одите со бизнис ангел или ризичен капитал - искусните претприемачи велат дека едноставно треба да земете пари од каде што можете да ги добиете. Ако ви треба помала сума пари - ангел инвеститор е за вас. Ако зборуваме за голема сума на пари, да речеме 1 милион, Ризични капитал е решение за вас. За да дознаете повеќе што се разликува бизнис ангелот од Ризични капитал и како да идентификувате кој и кога конкретно му треба на вашиот стартап - погледнете го ова видео:

[Ангел инвеститори VS. Капиталисти за вложување - прашајте го Џеј](#)

---

<sup>2</sup> [How Venture Capital Works](#)

Characteristics	Venture capital institutes	Business angels
Source of funds	Institutional investors that invest borrowed funds under the limited liability terms	Private actors that invest their own funds
Responsibility	Limited personal financial responsibility, but responsibility to management and owners	Full personal financial responsibility
Investment experience and possibilities	Solid investment experience and investment capability	Brief investment experience and limited investment capability
Investment stage	Predominantly late stages of SBE life cycle	Early stages of SBE life cycle
Entry strategy	Necessary	Unnecessary
Investment period duration	3-5 years	3-8 years

3

## Како да се привлечат ризични капиталисти?

Изградете врска. Колку и да звучи едноставно, во светот на бизнисот многу често се работи за вистинските луѓе што ги среќавате и ги познавате. Значи, така ќе ја искажете вашата идеја, обидувајќи се да ги убедите инвеститорите дека вашиот бизнис има потенцијал, има светла иднина и ќе слушнете: „Ќе ве повикаме“.

Во многу случаи, тие никогаш не се јавуваат. Кои се причините? Вие не сте изградиле врска со нив. Работата е дека одењето на настани каде што можете да најдете инвеститори бара малку истражување и запознавање луѓе, градење односи.

Впрочем, не станува збор за добивање пари од случајни луѓе, туку од вистински луѓе. На инвеститорот мора да му биде удобно да ви даде капитал за да го финансирате вашиот бизнис, и многу е очигледно дека за да се чувствувате удобно со идејата да му дадете пари на неког доаѓа со запознавање со оваа личност и нејзините идеи. Покажете им на инвеститорите дека сте свесни за пазар кој постојано се менува и дека вашата деловна идеја може да се промени за да се прилагоди на потребите на пазарот.

Покажете им ја перспективата и дека вашата идеја нема да биде само уште една идеја, туку дека ќе ја доведете на друго ниво и по една идеја за бизнисот ќе следат повеќе идеи. Во многу случаи, нешто со кое започнувате можеби нема да биде конечната компанија во која ќе резултира вашата деловна идеја. Тоа е едноставно прилагодување на пазарот - работите се вртат и се прилагодуваат во времето.

Дали ги знаете почетоците на Твитер? Некогаш беше Odeo, компанија за подкаст. Но, Odeo не работеше како што беше планирано, иницијаторите го знаеја тоа и

<sup>3</sup> Comparative table comes from [“Business angels as an alternative to financial support at the early stages of small businesses’ life cycle”](#)

инвеститорите. И се трансформираше во нешто што не наликува, но е еден од најпрепознатливите медиуми во светот.

Ајде да сумираме - за да успеете во овој свет, да изградите врски и да се поврзете и да бидете подготвени за промени и трансформации. Одете на што повеќе настани за вмрежување, настани за стартување, конференции, деловни состаноци. Пред да ја претставите вашата идеја, прво запознајте ги инвеститорите, кажете им за себе и добијте ги нивните повратни информации. И како што беше споменато во претходниот модул, подгответе се со вашиот pitch deck!

Друг совет за да добиете пари од Ризични капитал е веќе да имате ко-основачи. Едноставно, затоа што можеби нема да веруваат дека тоа ќе го направите сами. Но, ако имате ко-основач, можеби двајца, тогаш тоа е друга приказна и ризичните капиталисти го гледаат тоа.

Она што треба да го знаете за Ризични капитал е дека тие инвестираат пари не во големи работи, туку во огромни работи. Тие бараат други идеи како што се Uber, AirBNB или Ebay. Ја разбирате таа поента, нели? Сонувајте големо и достигнувајте високо. Штом вашиот бизнис ќе донесе профит, Ризични капитал е таму за да го земе својот удел во секој круг и тие очекуваат дека во секој следен круг ќе има се повеќе и повеќе пари, дека бизнисот ќе достигне повисоко ниво и секој пат ќе носи поголем профит<sup>4</sup>.

---

<sup>4</sup> [How to Raise Venture Capital | Entice Investors to Fund Your Startup Idea](#)